

Український культурно-інформаційний центр у м.Севастополі

КРИНИЦЯ

Інформаційний бюлетень
№16, червень 2008 р.

МІСТУ-ГЕРОЮ СЕВАСТОПОЛЮ

225 РОКІВ!

1783 - 2008

Заходи УКІЦ до 225-річчя заснування Севастополя

СЕВАСТОПОЛЮ 225 РОКІВ

Тематичний вечір «Люди різних національностей в історії Севастополя». Учасники заходу — польське національно-культурне товариство «Єдність»

Люди разных национальностей в истории Севастополя

Зразковий вокальний ансамбль «Маленький принц»

Учасники заходу — німецьке національно-культурне товариство

Другий міський фестиваль дитячої музичної творчості «Дзвени, наша пісню!»

Брейн-ринг для студентів вищих та середньоспеціальних учбових закладів «Топоніміка Севастополя»

Пріоритетним напрямком роботи УКЩ є робота з молоддю. Найсамперед робота просвітницька, яка містить у собі поглиблення знань з традицій українського народу, його історії, культури.

За роки існування Центру сформувалися традиційні форми: тематичні вечори, усні журнали, зустрічі з митцями. Але найбільш улюбленою формою роботи для молоді залишаються брейн-ринги. У перекладі з англійської «брейн-ринг» означає «мозкове коло». У цій грі йдуть змагання рівня знань з тієї чи іншої теми. Брейн-ринг — це командна гра інтелектуалів, яка оснований на змаганні у швидкості, чіткості та повноті відповідей на поставлені запитання.

Це трудомістка форма роботи, яка вимагає великої підготовки як з боку організаторів, так і учасників, потребує звернення до багатьох літературних та історичних джерел.

Для кожної гри визначаються близько 80 запитань, в тому числі відеозапитання. Засновником та автором ідеї цих ігор в УКЩ є заступник директора з культурно-масової роботи Тимофєєва Т.Є., яка звертає увагу на те, щоб запитання були цікавими, різними за формою, нестандартними, такими, які спонукають шукати відповіді, застосовуючи знання та логіку.

За 12 років роботи Центру було проведено 15 ігор. Темі для брейн-рингів визначаються відповідно до знаменних дат або питань, які найбільше цікавлять сучасну молодь. Зокрема, були проведені брейн-ринги з історії Криму і Севастополя, історії українського козацтва, до 60-річчя Перемоги в Великій Вітчизняній війні, до 190 — річчя з дня народження Т.Г. Шевченка та інші. Найбільшу цікавість з боку севастопольських студентів викликали теми, присвячені історії Севастополя: брейн-ринги проводилися до 150-річчя оборони Севастополя

Команда Севастопольського військово-морського інституту ім.П.С.Нахімова

По сторінкам історії Севастополя

1854-1855 рр., 60-річчя визволення Севастополя від німецько-фашистських загарбників, а також були присвячені пам'ятникам нашого міста-героя.

В 2008, ювілейному для Севастополя році, темою для брейн-рингу була обрана «Топоніміка Севастополя».

Учасники гри по-новому подивились на рідні та знайомі з дитинства місця, з цікавістю дізналися про походження тієї чи іншої назви.

В історію географічних та існуючих назв окремих районів Севастополя, його пагорбів, бухт, балок та майданів зробили свій внесок греки і татари, англійці і шотландці, турки і німці, росіяни, українці та багато інших народів.

Підготовка до брейн-рингу була ретельною. Проводилися консультації співробітниками Центру для капітанів команд, були названі напрямки підготовки.

Організатори заходу з радістю відзначають зростання зацікавленості до історії Севастополя серед молоді, спроби зрозуміти і усвідомити значення історичного минулого нашої землі, залучитися душею до тієї незгасаючої з роками легенди, яку писали на севастопольській землі наші далекі предки.

Учасники гри знайшли відповіді майже на всі запитання.

Зі слів капітана команди Севастопольського Національного технічного університету Антона Степанова найбільш важким виявилось запитання про топонім Кеткартів пагорб та завдання розташувати балки за ходом пересування потягу від станції Севастополь до станції Інкерман.

Але основні складові успіху та перемоги — гарна підготовка, вміння логічно мислити, злагоджена робота всієї команди, відповідальність кожного учасника, ретельна підготовка педагога викладача історії СНТУ Дмитрієва Владислава Володимировича — привели команду Національного технічного університету до перемоги. Команда Московського державного університету, переможниця попереднього брейн-рингу, була другою. У кожному брейн-рингу беруть участь 6 — 10 команд

Команда СНТУ

студентів. Найбільш активними учасниками інтелектуальних ігор є студенти Севастопольського Національного технічного університету, Севастопольського гуманітарного університету, Севастопольського військово-морського інституту ордена Червоної зірки ім. П.С. Нахімова, севастопольської юридичного факультету Харківського державного педагогічного інституту ім. Г.С. Сковороди; севастопольської філії Кримського інститута економіки і господарського права, приватного вищого навчального закладу педагогічного училища. За останні два роки активну участь в іграх бере команда севастопольської філії Саратовського державного соціально-економічного університету. На жаль, останнім часом не беруть участь в іграх команди Європейського університету фінансових та інформаційних систем менеджмента і бізнесу, інституту ядерної енергії та промисловості.

Як завжди, учасники, які зайняли перше та друге місце отримали подарунки. В різні роки спонсорську підтримку гри виявили різні громадські та торговельні організації міста.

Гра закінчилася, визначили команду, яка зайняла перше місце, але переможцями можна вважати всіх учасників, бо вони небадьужі до своєї малої батьківщини, зростають духовно, стають гідними громадянами свого рідного міста.

Гра закінчилася... Але визначена тема брейн-рингу на наступний рік і знову інтелектуальна молодь Севастополя гортає сторінки книжок, а разом з тим — сторінки славної історії міста, а це означає, що місто живе, молоде, виховує молодь, на яку можна буде розраховувати в майбутньому.

«Я візьму той рушник,

(до 90-річчя П.Майбороди
та 95-річчя Г.Майбороди)

Тільки співуча країна може народжувати співучі родини. Першого грудня 2008 року культурна громадськість відзначає ювілеї двох братів, які зробили надзвичайно вагомий внесок в українську музичну культуру — Георгія і Платона Майбородів.

Вони народилися в один день з інтервалом п'ять років, Георгій — у 1913 році, молодший Платон — у 1918 році.

Полтавський хутір Пелеховщина, який заснував запорізький козак Пелех, був славний своїми козацькими традиціями. Хлопці Майбороди з дитинства чули розповіді діда про запорожців, про прадіда Федора, який чумакував. А ще в Пелеховщині співав кожен двір. Співала і родина Майбородів, і не тільки співала, а й засвоїла нотну грамоту, опанувала гру на музичних інструментах: гітарі, мандоліні, скрипці, балалайці, бандурі, контрабасі. Багато з цих інструментів зробив дядько — Віктор Іванович Майборода.

Любов до музики привела батьків Георгія і Платона до церковного хору, де згодом заспівали й брати. Часто Георгій і Платон поєднувались у дует (Георгій — мандоліна, Платон — балалайка). Але у селянського хлопця трудове життя починається рано, часу на музику залишалося все менше і менше.

А життя вело їх своїми шляхами. Спробувавши чимало професій, обидва брати наприкінці 30-х років стали студентами Київської консерваторії по класу композиції, вчителем для обох став відомий український композитор Л.Ревуцький. Але закінчити консерваторію в 1941 році зміг тільки Георгій, Платон завершив навчання в 1947 році.

І кризь вогонь війни вони йшли разом. Обом давали броню, але обидва відмовилися.

10 липня 1941 року Майбороди вже стали солдатами. Невдовзі — нерівний бій, оточення і полон.

В своїй книзі «Роман пам'яті» друг братів Майбородів, письменник Герень Масенко пише про їх «Шлях на Голгофу»: «Среди студентов-консерваторцев было три друга. Этим юношей с густыми чубами звали Георгий, Платон и Герман... Юноши были измучены, измотаны голодом и бессонницей. Несколько дней не ели ничего кроме свеклы и тыквы... Георгий уже не мог идти. Его вели под руки Платон и Герман. Потому что, если присядет у дороги хоть на минуту, будет расстрелян немецким автоматчиком... Заплетаюсь бессильными ногами в спорыше и дорожной пыли, Платон и Герман Жуковский упорно вели под руки своего брата и товарища...».

Колону військовополонених пригнали до одного із самих страшних таборів в Україні — Хорольську яму смерті. Це був кар'єр, з якого до війни брали глину. Просто неба тисячі людей, вночі — холод, вдень — спека. Щоранку комендант табору розважався: в'їжджав на коні у яму, відступати було нікуди — кінь йшов по людях...

Але доля наче берегла братів. Втеча, таємний прихід до Пелеховщини... Напередодні приходу радянських військ облава — і знов полон. Родина Майбородів потрапила до польського міста Катовице, де змушена була працювати на заводі.

На початку 1945 року місто було визволене радянськими військами. Брати знову в лавах армії, перемогу зустріли в Празі.

Заліковувати рани родині Майбородів довелося ще довго. Але братів кликала музика. Знов консерваторія: Георгій — аспірант, Платон — студент... Долі, схожі на роман, якби не були суворою правдою.

Майборода Платон Іпаріонівч

Може саме тому війною сповнені перші великі повоєнні твори братів. 1949 року Георгій пише «Гуцульську рапсодію», 1957 року оперу «Мілана» про долю закарпатської дівчини, яка загинула у боротьбі проти фашизму. Платон пише «Героїчну увертюру» (1947 р.), вокально-симфонічну ораторію «Дума про Дніпро» (1954 р.)

Але чим далі, тим більше творчі уподобання братів розходяться. Творчість Георгія розвивається переважно в руслі класичної музики, Платон стає автором більше 200 пісень, які мають надзвичайну популярність у 50-60 роки і сьогодні є класикою української пісенної культури.

У цей час знайомиться з творчістю Майбородів і Севастополь.

Перегортаю сторінки старих газет в севастопольському міському архіві.

Ось воно те, що шукаю: 30 січня 1962 року газета «Слава Севастополя» стаття «Музыка наших современников»: «Творческие встречи столичных композиторов с любителями музыки нашего города становятся традиционными. Всем памятно выступления в прошлом году перед трудящимися Севастополя композиторов Георгия Майбороды, Юрия Мейтуса, Вла-

простелю, наче долю»

Майборода Георгій Іларіонович

димира Нахабина, Константина Доминчена, побывавших на предприятиях, в школах, в клубах города. Такие встречи вызывают большой интерес и превращаются в праздник советской музыки».

Це збігається з моїми спогадами. 1961 рік. Маленька зала середньої школи №6: ми чекаємо на гостей. Вони з'являються якось раптово. Сім чи вісім чоловік. Всі у звичайних костюмах, але в сорочках, які в Севастополі не носять — у вишиванках. Підіймаються на маленьку сцену і починають говорити. Георгій Майборода сідає за стареньке піаніно, починає грати. Музика заповнює залу, зачаровує, мовчать навіть пустуни. А потім оплески, яких гості може й не очікували. Серед чоловіків одна жінка — Євгенія Мірошніченко. Співає знаменитого «Соловейка», потім арію з «Мілани». Ми ще не знаємо, що це «золотий голос» України, ми ще не знаємо, що це перше знайомство з українською музичною культурою залишить такий великий слід у душі. Але розуміємо: відбувається щось надзвичайне. Закінчує зустріч один із співаків, виконує «Пісню про рушник» Платона Майбороди. «І на тім рушникові розцвіте все знайоме до болю...». Дивно, але ми, діти, які не вивчали української

мови, зрозуміли все, все до останнього слова. А ні мова, а ні пісня не викликали в душі протесту. Чому? Великі діячі культури не цуралися маленьких приміщень, приходили в школи, на кораблі, у цехи заводів і з відкритими серцями дарували свої знання, свою творчість. Сьогодні це сприймається як диво. Але це було. Так поступово Крим входив в український культурний простір, із задоволенням сприймав культурне надбання України. Сучасним політиком не гріх було б перейняти цей досвід.

Знов перегортаю сторінки старих газет. 1959 рік. Пісні Платона Майбороди співають у Севастополі. Стаття «Солистка ансамбля» присвячується солістці Клубу будівельників Юні Юрко, яка включила до репертуару «Київський вальс» П.Майбороди, «Пісню про рушник».

Афіші, анонси концертів... Оркестр державної філармонії на південному узбережжі Криму під керівництвом О.Багдасаряна виступає з концертом, де звучить симфонічна поема Г.Майбороди «Лілея», державний симфонічний оркестр УРСР привозить до Севастополя першу симфонію Г.Майбороди, майстри Київського державного театру опери і балету — «Мілану», Державна заслужена академічна капела «Думка» — ораторію «Дума про Дніпро» П.Майбороди. Перелік можна продовжувати. Продовжуються і мистецькі десанти до Севастополя, у яких беруть участь брати Майбороди.

У травні 1961 року Платон Майборода очолює делегацію українських композиторів, яка приїздить до Сімферополя з метою проведення пленуму Спільноти композиторів України, делегація знайомиться з творчістю композиторів Криму, потім їде до Севастополя. Сім днів тривають зустрічі, концерти.

Ця велика просвітницька робота заслуговує поваги.

Звіту про одну із зустрічей севастопольців з митцями газета «Слава Севастополя» відвела майже цілу сторінку. 16 травня 1964 року кореспондент газети В.Теплухіна

публікує велику статтю «Слово письменникам і композиторам»: «В Матросском клубе состоялась встреча писателей и композиторов Москвы и Киева с моряками Черноморского флота... Каждый из писателей, композиторов прочитал свои произведения, исполнил песню, рассказал о творческих планах...»

Платон Майборода передал горячий привіт морякам от композиторов Украины, затем солисты киевской филармонии Виталий и Леонид Гринос спели песню «Рідна мати моя» и новую песню П.Майбороди «Белые чайки». Песни были встречены шквалом рукоплесканий».

Коли читаєш ці рядки, хочеться заперечити закордонному музичному критикові А.Рудницькому, який в книзі «Українська музика» (Мюнхен, 1963 р.) писав про пісні П.Майбороди: «П.Майборода — автор поверх 30-ти псевдонародних «масових» пісень врешті низки сльозливо-сентиментальних пісеньок («Ми підемо з трави похили», «Київський вальс» тощо), серед яких «Рідна мати моя» чи пак «Пісня про рушничок»,... які мають негативний вплив на смак сучасної генерації.».

Чогось він не зрозумів там, далеко від України, чи втратив зв'язок з її живою пісенною душею. Адже пісні Платона Майбороди пройшли випробування часом, живі, співаються народом. А це і є найважливіше визнання таланту композитора. «Я візьму той рушник, простелю, наче долю...» Хочеться, щоб у день ювілею братів Майбородів хтось здогадався б і пов'язав на їх могилах, що на Байковому кладовищі у Києві, маленькі чи великі рушники, щоб знали: пам'ять про них жива.

Вони пройшли крізь все життя поряд один з одним, вони робили одну справу, вони любили одну землю, заради якої складали свої твори. Вони є сіль цієї землі, її духовна скарбниця, як і той рушник, про який ми співаємо і досі.

Т.Тимофеева, заст. директора УКІЦ
з культурно-масової роботи

Їх слово зворушить

(на допомогу вчителям української літератури)

Шкільна програма завжди обмежувала перелік авторів, твори яких вивчалися на уроках літератури, а найбільш творчі вчителі завжди намагалися розширювати цей перелік.

Літераторів, імена яких доцільно було б назвати сьогодні, поєднує те, що всі вони народилися 100 років тому, в 1908 році:

20 березня — Сергій Завгородній, прозаїк.

21 березня — Володимир Дубровський, прозаїк.

3 квітня — Степан Олійник, поет.

17 травня — Леонід Первомайський, поет.

30 липня — Іван Гончаренко, поет.

8 серпня — Яків Баш, прозаїк.

3 жовтня — Михайло Наумов, прозаїк.

12 грудня — Степан Чорнобривець, прозаїк.

27 грудня — Натан Забара, прозаїк.

28 грудня — Матвій Талалаєвський, поет.

Ці дати вказані в офіційних документах Спілки письменників України, членами якої були ці літератори. Всі вони пройшли шляхами Великої Вітчизняної війни, деякі з них мають безпосереднє відношення до історії Севастополя.

Полтавчанин **Іван Гончаренко** пішов на фронт у червні 1941 року вже будучи членом Спілки письменників України.

В якості спецкора армійських газет брав участь в обороні Києва, Одеси, Севастополя, Сталінграда, у визволенні Харкова, Дніпро-дзержинська, Кишинева, Варни, Белграду, Будапешта, Відня.

Серед чисельних нагород поета, орденів і медалей, особливо важлива для нас медаль «За оборону Севастополя 1941-1942 рр.». Севастопольська тематика у воєнній та післявоєнній творчості поета займає чимале місце. Ще в 1942 році вийшла збірка віршів І.Гончаренка «Приморці», роком пізніше — збірка «Одеса. Севастополь».

Севастопольські події відображено в поемах «Тридцять батарея» (1976), «Балаклавська поема» (1973) у збірці віршів «Обеліски» (1974). Але Севастополь пов'язують з Іваном Гончаренком не тільки події війни. Він був серед тих письменників, що опікувалися знайомством севастопольців з українською культурою, постійно в 50-ті, 60-ті роки бував у місті у складі делегацій українських письменників. 24 липня 1954 р. в міській газеті «Слава Севастополя» надруковано статтю «Вечер встречи с писателями Украины».

У складі делегації українських письменників, яку очолив Петро Панч, був і Іван Гончаренко. Виступаючи перед севастопольцями, поет казав: «Одеса. Севастополь» — так назывался збірник моїх стихів, изданных в

годы Великой Отечественной войны. Стихи, вошедшие в сборник, написаны мною в городах — героях в дни обороны... Восстановленный Севастополь обрадовал и взволновал меня».

Наступного року І.Гончаренко знов у складі делегації українських письменників, бере участь у зустрічі з моряками, яка відбулася у Матроському клубі, зустрічається з катерниками. Його дуже цікавить творча поетична молодь Севастополя. Неодноразово він стає ініціатором проведення занять для молодих літераторів. Ось лише одна об'ява, надрукована у «Славі Севастополя» 24 травня 1960 року: «24 мая в 20.00 в конференц-зале редакции газеты «Флаг Родины» состоится совместный семинар городского и флотского литературных объединений. Семинар проводит бригада членов Союза советских писателей Украины: поэт И.Гончаренко, писатель Д.Ткач, критики В.Пьянов и Д.Копица 25-26 мая с 9.30 семинар продолжает свою работу».

Іван Гончаренко залишить севастопольцям свою творчість і свою відданість місту, яке захищав і завжди любив.

Із Севастополем перехрещувалися і фронтові шляхи **Матвія Талалаєвського**. Член Спілки письменників, поет, він став до строю в перші дні війни і був у лавах армії до Перемоги. Доля випробувала його неодноразово під час оборони Києва, потім Харкова, потім

Сталінграда. Він вміло користувався зброєю, але була в нього ще одна зброя — вірші. Є відомості, що над окупованим Харковом з літаків розкидали листівки з віршем М.Талалаєвського і З.Каца «До харьковчан» і люди зберігали ці вірші, які зміцнювали їх віру у шкоре визволення. А в 1944 році М.Талалаєвський у складі військ 4-го українського фронту звільняв Севастополь, був серед тих, хто салютував на мисі Херсонес остаточному знищенню фашистського угруповання в Криму. Найвідоміші збірки поета — «Розвідка боєм» (1941), «Сталинградские стихи» (1943), «Твої сини» (1949), «Серце матері» (1962), «Зелені

вруна» (1968), «Черешневий заспів» (1972). М.Талалаєвський є автором декількох п'єс.

Фронтові шляхи **Степана Олійника** не проходили землею Севастополя. Ці шляхи привели його до Сталінграда, про битву за який писав і вірші, і нариси, і оповідання.

Післявоєнна творчість С.Олійника розвивалася переважно в поетичному та сатиричному напрямках. Він пише як російською так і українською мовами. Це була дуже помітна фігура в українській літературі. Сатиричний талант ставить його поряд із найвідомішими сатириками. У товариському шаржі Наума Лісогорського з віршами російського поета Сергія Смирнова Олійника зображено кулінаром, який готує гостру страву під назвою «сатира» з рясною добавкою солі та перцю. Газета «Слава Севастополя» постійно друкує гуморески Олійника: наприклад «Розповідь болювальника» (в перекладі з української В.Корчагіна, «Слава Севастополя», 9 серпня 1959 рік). Ім'я С.Олійника згадується і у статті «Красоту в жизнь» («Слава Севастополя», 27.04.1963 р.) у зв'язку з тим, що його оповідання «Лісогон Тимочка» виконувався на конкурсі майстрів художнього слова.

Неодноразово зустрічаємо ми ім'я С.Олійника і у складі делегацій українських письменників, що приїждять до Севастополя, після входження Криму до складу України.

Він був серед письменників, що приїждили на святкування 100-річчя оборони Севастополя 1854-1855 років, тоді ж подарував збірку своїх віршів Морській бібліотеці, підписав її російською: «Замечательным читателям Морской библиотеки от всего сердца. Степан Олейник. 15.10.54 г.»

А 18 січня 1955 р. в статті «Подарки украинских писателей» («Слава Севастополя», 18 января 1955 г.) відзначалось: «Особенно окрепли и расширились культурные связи севастопольцев и черноморцев с писателями Украины после передачи Крымской области из состава РСФСР в состав УССР. Трижды в течение этого года наш город посещали большие группы украинских писателей, в состав делегаций входили М.Нагнибеда, С.Скляренок, С.Олейник, П.Панч, В.Кучер, Ю.Збанацкий и др». В цій же статті написано, які книжки подаровано письменниками бібліотекам міста. Серед цих книжок і поеми С.Олійника.

серця крізь століття

Учасником оборони Севастополя в 1941-1942 роках був і український письменник **Володимир Дубровський**, який з першого до останнього дня війни служив на Чорноморському флоті. Після війни відобразив

воєнні події в документальних повістях «На фарватерах Севастополя» (1955), «Наше море» (1958), в збірці «Морські оповідання» (1960 р.) Членом Спілки письменників України став вже після війни. Писав переважно російською мовою.

Повість «На фарватерах Севастополя» вражає ліричністю, почуттям любові до Севастополя пронизана вся книга.

«Каждий раз, возвращаясь в Севастополь после долгой или кратковременной разлуки, я снова волнуюсь, увидев, как плещется зеленая волна у высоких бортов военных кораблей, как полощется по ветру корабельный флаг и мечутся чайки под северной бухтой.

Севастополь — город моей моряцкой юности: отсюда выходил я на военном корабле в свой первый поход по Черному морю, сюда же возвращался вновь, вот к этим каменным причалам».

Леонід Первомайський, без сумніву, є зіркою першої величини в українській літературі.

Про нього завжди кажуть «поет», хоча він містив у собі величезний оповідний талант, драматургічні здібності.

Леонід Первомайський (Гуревич Ілля Шльомович) народився в родині палітурника в невеличкому місті Костянтинграді, що на Полтавщині. Незвичайна дитина в звичайній єврейській сім'ї. Початкова школа, трохи гімназії — ось і вся освіта. А далі, на очах

здивованих родичів та знайомих, самостійно опанував вершини світової культури і перетворився на справжнього ерудита. З 16 років він вже друкує свої вірші, п'єси, оповідання. пише українською, дивуючи знавців глибиною знань всіх шарів мови від сивої давнини до сучасного суржика. Ще до початку війни Л.Первомайського приймають до Спілки письменників України. З першої до останньої години Великої Вітчизняної війни він був у діючій армії. Під час війни змужнів поетичний голос Л. Первомайського. Ще в липні 1941р. під Києвом, в обороні якого безпосередньо брав участь, поет написав знаковий вірш.

*Ми мусимо пройти крізь ніч глузу,
Дивитись в очі правді без жаху,
Бо ми чоловіки, бо ми бійці,
Бо є святий обов'язок на нас-
Той, хто затис рушницю у руці
І на плече повісив протигаз,
Хай не втрача надії, віри й сил.
Хоч перед ним прослався шлях могил.*

*О, давній друже мій, ходім, ходім!
Ми вернемось в наш рідний край, в наш дім,
Коли не я, то певно, зможеш ти.
У вікнах засвітить мої вогні.
Моїм шляхом у боротьбі пройми
Й за мене досліть мої тісні...
Співай і знай, що я знайшов в бою
І славу, і любов, і честь свою!*

Доля зберегла поета. Разом з військами він пройшов гіркими шляхами відступу, розділяв з ними радість визволення рідної землі, брав участь у визволенні поневолених народів Європи.

Спадщину літератора складає близько 20 збірок поезій, оповідань, нарисів.

Одним з найкращих творів про війну є його роман «Дикий мед», який відображає події 1943 року, Курську битву, яка передувала визволенню України.

Документального підтвердження перебування Л.Первомайського в Севастополі поки не знайдено, але це цілком можливо, тому що чимало віршів поета присвячено морю, морякам, Криму.

Яків Баш — псевдонім Якова Васильовича Башмака — відомий український літератор, учасник Великої Вітчизняної війни. Брав участь в організації оборони Києва і Харкова, потім поступив у розпорядження Центрального штабу партизанського руху, координував дії партизанських загонів Сабурова, Ковпака, Мельника, Наумова, Тарути...

Членом Спілки письменників Яків Баш став ще напередодні війни, творчу діяльність не припиняв і під час війни, друкував нарисів, оповідання, фейлетони.

Широко відомі його повоєнні твори: повісті «Професор Буйко» (1946), «Біля вогнища» (1962), романи «Надія» (1960), «На крутій дорозі» (1967). Повість «Професор Буйко». Романи «Надія» і «На крутій дорозі» в 1970 році удостоєні республіканської премії ім.М.Островського.

Творчість Натана Забари, Сергія Загороднього, Михайла Наумова, Степана Чорнобривця не дуже відома широкому колу читачів. Але це все люди воєнного покоління, творчість яких сформована саме подіями війни. Долі їх були різні, але в чомусь дуже схожі.

Михайло Наумов в перші ж дні війни попав в оточення у Брянських лісах, пробився до партизанського загону, згодом очолив штаб партизанського об'єднання. Здійснив три рейди партизанського кавалерійського об'єднання по окупованих територіях України, був удостоєний звання Героя Радянського Союзу. Його творчий доробок — документальні повісті «Хмельські походи» (1953), «Степної рейд» (1961), «Скрізь прірву» (1969), збірки оповідань.

Михайло Наумов помер 8 лютого 1974 року. Його ім'ям назвали вулиці у м.Києві, у м.Нестерові Львівської області.

Натан Забара, член Спілки письменників України, став військовим кореспондентом у грудні 1941 року, відомий як автор роману «Сьогодні народжується мир» (1968).

Сергій Загородний брав участь в обороні Запоріжжя, Павлограда, Новоросійська. Нагороджений медалями «За оборону Кавказа», «За перемогу над Німеччиною в Великій Вітчизняній війні 1941-1945 гг.».

І, що особливо важливо — медаллю «За боевые заслуги», якою нагороджували тільки за особисту мужність. У творчому доробку Сергія Загороднього чисельні прозаїчні твори: повісті «Краса наша» (1959), «Мати наша, мати» (1973), збірки оповідань:

«Джерела молодості» (1949), «Любов» (1956), «Так давно і так недавно» (1982).

Полтавчанин **Степан Чорнобривець** пройшов всю війну рядовим. Сталінград, Ворошиловград, Дніпропетровськ, Івано-Франківськ, Ужгород, Польща, Чехословаччина — це все етапи його військового шляху. Письменник відомий насамперед романами «Визволена земля» (1949-1956), «Ой, Дніпре, мій Дніпре» (1969), повістю «На постої в Мараванах» (1983).

Кожен з цих письменників вніс свою краплину в загальноукраїнську літературну скарбницю, кожен з цих літераторів міг би сказати про себе: «Я був з Україною у самі скрутні часи. Вони не відокремлювали мене від своєї землі, тож нехай у день їх сторічних ювілеїв вдячні співвітчизники згадають їх імена».

*Т.Тимофєєва, заступник директора УКІЦ
з культурно-масової роботи*

В ІМ'Я ПРЕКРАСНОГО

Непомітно робиться історія. Свідомо живе людина у сьогоднішнім дні, бо вчорашній уже належить історії. Так малими процесами, зміною днів і ночей творяться епохи, росте і шириться культура. Все оновлюється і все старіє непомітно. Але вічно залишається пам'ять людська про тих, хто дбав про свій народ, збагачував землю своїм талантом та творчістю.

Чарівні звуки змальовують картини минулого і сучасного, пробуджують глибокі почуття і благородні поривання у всіх, хто слухає музику. Про славетного творця музики, про цікаві сторінки його життя і творчості розповідає літературно-музична вітальня, в Українському культурно-інформаційному центрі у м.Севастополі, присвячена 195-річчю від дня народження Степана Гулака-Артемівського, видатного співака, композитора, автора опери «Запорожець за Дунаєм». Він належав до шевченківського покоління суспільних і культурних діячів, і, як і його земляк та майже ровесник Т.Шевченко, володів багатьма талантами. Його єдина опера «Запорожець за Дунаєм» стала першою, на той час оперою на національний сюжет й проклала шлях іншим композиторам у цьому жанрі.

З самого початку композиторської діяльності С.Гулака-Артемівського його музика була насичена духом української народної пісенності, її колоритом. З кожним роком зростає інтерес до культурної спадщини України. Молодь відвідує тематичні заходи, присвячені великим українським діячам. Нашими постійними глядачами є не тільки школярі та студенти, а й військовослужбовці строкової служби ВМС ЗС України, з якими ми вже багато років підтримуємо тісний зв'язок. Сучасні українці не втратили любові до народної пісні, і тому з захопленням слухали: народний ансамбль Українського Центру «Червона калина», керівник В. Ковальчук, заслужений працівник культури АР Крим, та народний фольклорний ансамбль «Чарівниця», керівник А. Тер-Акопян.

Дует Одарки і Карася виконують А.Романченко та заслужений працівник культури Росії Л.Комарова

чині, Москві, Дніпропетровську, Києві.

Лірична теплота музики С. Гулака-Артемівського, її глибока спорідненість з українськими піснями спричинили велике життя творчої спадщини митця, яку дбайливо зберігає історія для нащадків як одну з чудових сторінок української музичної культури.

В літературно-музичній вітальні глядачам було представлено унікальні фотоматеріали про життя композитора, запис голосу С.Гулака-Артемівського, фрагменти фільму-опери «Запорожець за Дунаєм».

Проводячи такі заходи, творчі співробітники Українського культурно-інформаційного центру не тільки вшановують пам'ять відомих людей, а й доносять до молоді, який великий вклад зробили ці люди в українську культуру та мистецтво.

Плине час, гине в огні часу матеріальна культура. Але вічними і незнищеними залишаються духовні цінності. Тож давайте будемо їх берегти і передавати нащадкам, як це робили наші предки. Пам'ять про талановитого митця і музичного діяча України, Семена Гулака-Артемівського, назавжди збережеться у наших серцях.

*Н.Правда, методист
інформаційного відділу*

В.Сачук виконує арію Оксани

В літературно-музичній вітальні прийняли участь солісти камерного хору «Мадригал», під керівництвом заслуженого діяча мистецтв України, лауреата Державної премії АР Крим В.Кіма, А.Романченко та заслужений працівник культури Росії — Л.Комарова; вихованці зразкової вокальної студії сольного співу «Резонанс» під керівництвом Н.Мамонтової: В.Сачук, С. Мамонтова, Є.Толкачова, Л.Константиненко — лауреати міжнародних конкурсів вокалістів у Франції, Польщі, Угорщині, Туреч-

Рушник національної єдності

На полотні, у кольорах ниток
Нам заповіт на довгі-довгі роки

Українська народна вишивка є одним з найбільш розповсюджених та доступних видів народної художньої творчості. Вона вдосконалювалась протягом століть і до нас дійшла у вигляді чудових різноманітних орнаментів з багатою гамою кольорів. З глибокої давнини ручною вишивкою оздоблювали вироби, які вживались у повсякденному побуті: одяг, рушники, скатерті, наволочки та ін. Вишивка, створена дбайливими жіночими руками, вважалась оберегом, що захищає людину від злих сил, хвороб, недоброго погляду.

Чільне місце в українській обрядовості належить рушнику. Він супроводжував людину протягом життя — від народження до смерті. У червні — грудні 2007 р. в Україні проходила акція «Рушник національної єдності». Мета цієї акції — через створення символу єдиної України закликати до порозуміння, примирення та взаємоповаги мешканців сходу та заходу, півдня та півночі, представників різних політичних партій, людей різних національностей, різних релігійних конфесій — всіх громадян України. Акція стартувала на о. Хортиця і знайшла гарячу підтримку серед вишивальниць всіх регіонів нашої країни. Цей рушник вишивали майстрині з 24 областей України, Криму, Севастополя, Києва, а також представники української діаспори у Польщі.

15 вересня 2007 р. акцію приймав Севастополь. Керівництво міста, представники інтелігенції, національно-культурних товариств, громадських організацій, школярі радо зустрічали «Рушник» в Українському культурно-інформаційному центрі. Директор УКІЦ, Заслужений працівник культури України О.А.Коротун урочисто вніс рушник у виставковий зал. Настоятель Володимирського собору у Херсонесі благословив майстринь на роботу. 13 вишивальниць Севастополя залишили на рушнику барвисту веселку сподівань і надій. З привітальними словами до вишивальниць звернулись начальник Управління культури і туризму СМДА Тетяна Зеніна, Голова ради асоціації працівників засобів масової інформації України, Заслужений працівник культури України Віктор Петренко. Для гостей і учасників акції прозвучали українські народні пісні у виконанні народного фольклорного ансамблю УКІЦ. Генеральний директор підприємства «Український сувенір» Микола Степаненко, виконавчий директор акції розказав присутнім про ідею створення «Рушника», показав його макет, виконаний на ватмані.

Рушник вишивали на полотні довжиною 9 м та шириною 75 см. Це домоткане конопляне полотно знайшли у с. Мухалі Хмельницької обл. Його за всіма правилами виткала місцева майстриня у 50-х роках минулого століття. Для вишивання використовували вовняні нитки, викрашені природними барвниками. Узор для

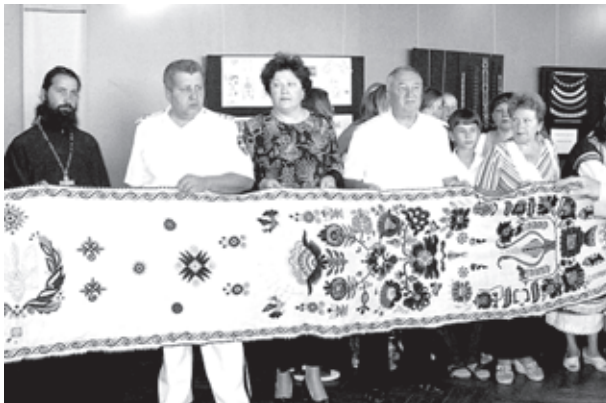
рушника розробляли вчені, історики, художники. Вирішили зобразити найбільш вживаний в Україні символ — дерево життя. Його створила Заслужений художник України Олександра Теліженко. На «Рушнику» зображено минуле, сьогодення і майбутнє нашої країни. Кожна частина орнаменту відображає певний період в історії України — від трипільської культури через Київську Русь і епоху козацчини тягнеться ниточка у сьогодення. Дерево життя прикрашене 27 квітками — по числу регіонів України. Кожна квітка має орнаментальні особливості того регіону, якому вона відповідає. Завершує композицію золотий тризуб — символ Незалежної України. В цілому «Рушник» — це шлях України у майбутнє.

22 січня 2008 р., у День Соборності, України «Рушник національної єдності» був представлений Президенту України В.А.Ющенку та представникам ЗМІ. Організатори акції сподіваються, що цей рушник стане першим експонатом у Музеї рушника, який планується відкрити у Києві.

Голова «Союзу українок» України, народний депутат України Лілія Григорович, усвідомлюючи необхідність збереження традицій нашого народу, відродження інтересу до народних ремесел, запропонувала союзнянкам цінкову акцію «Подарунок до Великодня», яка полягає в тому, щоб вишити і подарувати вишиванки мерам всіх міст України. Адже український національний одяг немислимий без вишитої сорочки. Споконвіку українці шанували її, бо вірили, що сорочка, вишита дбайливими руками матері чи нареченої, захищає від усього злого, є справжнім оберегом. Вишиванка є символом українця і України.

Члени «Союзу українок» Севастополя на чолі з Процак Б.М. не лише підтримали цю акцію, але й розширили її. Вони вишили сім сорочок для найшановніших чоловіків Севастополя, самі обирали тих, хто на їх погляд, гідний цього подарунка. Жінки вишивали сорочки під час великого посту, коли очищаються перед святом, щоб доля обдарованих була щасливою.

7 квітня, у день Благівещання Пресвятої Богородиці, в УКІЦ вишиванки урочисто подавали найпочеснішим чоловікам Севастополя:

Учасники акції «Рушник національної єдності»

Кунціну Сергію Володимировичу — Голові севастопольської міської державної адміністрації; Казаріну Володимирі Павловичу — першому заступнику Голови севастопольської міської державної адміністрації з питань регіональної гуманітарної політики; Тенюху Ігорю Йосиповичу — віце-адміралу, командувачу військово-морських сил Збройних сил України; Рибаку Сергію Сергійовичу, контр-адміралу у відставці, Голові севастопольського будинку ветеранів; Коротуну Олександрі Артемовичу — директору Українського культурно-інформаційного центру, Заслуженому працівнику культури України; Ермакову Івану Федосовичу, колишньому Голові СМДА; Владзімирському Миколі Івановичу, журналісту, координатору Громадського комітету «Український Севастополь». Вишитий рушник Процак Б.М. подарувала Кучер Л.С., дружині Кучера Бориса Олександровича, колишнього Голови СМДА, якого любили та поважали гості севастопольці. Для гостей свята пролунали улюблені всіма пісні «Два кольори», «Перевесло», «Пісня про рушник» та ін. у виконанні солістів Центру заслуженої артистки АРК Тетяни Матар, Людмили Казмірчук, Дмитра Лисенкова, Олександра Бузичкіна.

Ми сподіваємось, що ці вишиванки стануть для обдарованих оберегами, принесуть їм щастя, здоров'я, додадуть їм наснагу гідно працювати заради процвітання Севастополя і України, а Український культурно-інформаційний центр завжди буде виконувати свою місію — брати активну участь у акціях, спрямованих на підтримку традицій українського народу.

Г.Сопіна, зав. культурно-просвітницьким відділом

Голова «Союзу українок Севастополя» Богдана Процак дарує сорочку Сергію Сергійовичу Рибак, контр-адміралу у відставці, голові севастопольського будинку ветеранів

Два передсердя у мене в грудині,
В серці Господом змішана кров.
Дід один був КОЗАК З УКРАЇНИ
Другий — з КУРСКИХ ШАЛЬНЫХ СОЛОВЬЕВ.
Ф.Нікольніков

Ці рядки зі збірки пісень Федора Федоровича Нікольнікова «Квітка не вина» відображають автобіографічний факт з життя поета, який увібрив у себе культурні надбання і традиції двох народів.

Кожна книга має свою долю... Свою долю мають і їх автори. Завидна участь — здобути народне визнання, але дістається воно не всім і нелегко.

Важким шляхом йшов до нього і Федір Федорович Нікольніков — майор у відставці, журналіст, поет, збирач-перекладач африканського фольклору, байкар, автор численних афоризмів.

Вперше я зустріла Федора Федоровича у 2006 р. в севастопольському художньому музеї ім.М.П.Крошицького на щорічній благодійній асамблеї, на якій серед інших творів лунали і пісні на його вірші у виконанні відомої севастопольської співачки — члена Національної Всеукраїнської музичної спілки Вікторії Накорнесєвої, дитячого хору школи-гімназії №1. Тоді дуже вразили ліричність та змістовність його віршів.

Друга зустріч з творчістю поета відбулася завдяки завідувачій музичною частиною севастопольського академічного російського драматичного театру ім.А.Луначарського, Голови Кримської організації Національного союзу композиторів України Катерини Миколаївни Троценко.

Катерина Миколаївна давно і плідно співпрацює з Ф.Нікольніковим, на його вірші вона написала багато пісень. Саме вона розповіла про багатогранність творчості Федора Федоровича, про його закоханість у пісню. Тоді і виникло у мене бажання ближче познайомитися з нашим талановитим земляком.

У 2007 році ми запросили Ф.Нікольнікова до Українського культурно-інформаційного центру на творчу зустріч з севастопольцями. На вечорі лунали байки, афоризми у виконанні автора, лунали пісні, написані севастопольськими композиторами на вірші поета у виконанні творчих колективів міста (народний хор ветеранів війни та праці "Лийся, пісне", керівник Наталія Апонюк, народний ансамбль "Червона калина", керівник заслужений працівник культури АР Крим Віктор Ковальчук, дитячий хор музичної школи №2, керівник Людмила Тушинська), композитор В.Дьомін сам виконав дві пісні, які написав на слова Ф.Нікольнікова.

Всім цікаво було побачити театралізацію двох казок автора, яку підго-

«І пісню в дорогу візьму...»

тував УКЦ ("Три істини" та "Слухняний ледащо").

Глядачі з задоволенням слухали казки на гвінейському кріюлі, які виконував автор, севастопольці мабуть вперше почули деякі народні пісні цієї мало-знайомої та загадкової країни.

І кожного разу я відкривала для себе Ф.Нікольнікова начебто знову, як надзвичайно працелюбну, талановиту, енергійну та дуже життєрадісну людину.

Народився Федір Федорович у 1930 році, у живописному курському куточку Росії.

Цікавість до літературної творчості прокинулася у Федора Нікольнікова рано, ще хлопчиком він почав писати вірші, багато читав та найбільший хист виявив до вивчення іноземних мов.

Тому після закінчення середньої школи він подає документи до Харківського державного університету ім.О.Горького, на факультет романогерманської філології. Після успішного закінчення університету Ф.Нікольніков деякий час працював на виробництві на Сталінградському, нині Волгоградському тракторному заводі, а потім у Харкові в одному з проектних інститутів. З 1961 року Ф.Нікольніков почав службу в Збройних силах у системі бойової підготовки іноземних військових.

Військову та літературну діяльність він поєднує з глибоким вивченням фольклору африканських країн, які стали на шлях національно-визвольної боротьби

за свою незалежність (Гвінеї-Бісау, Мозамбіку, Анголи, Намібії, Зімбабве та ін.)

До того часу ніхто в Радянському Союзі не займався вивченням культурної спадщини фольклору Гвінеї-Бісау, який був білою плямою на карті світу. Основним засобом спілкування між народностями і племенами країни служила не державна португальська мова, а гвінейський кріюлі, який не мав ні мовного статусу, ні власної писемності. Ф.Нікольніков зміг маленькими частками протягом 15 років зібрати безцінний скарб народного фольклору і подарувати його широкій публіці.

У 1971 році видавництво «Художественная литература» видало збірку «Казки народів Бісау», але на жаль, на той час неможливо було написати що казки зібрані та переведені Ф.Нікольніковим з партизанського, т. зв. «лісного» кріюлу.

Федір Федорович не тільки записав з перших вуст та переклав казки, він зберіг в оригіналі пісні, що містять ці казки.

Наукове та літературне значення праці Ф.Нікольнікова важко переоцінити. Адже саме завдяки йому ми сьогодні можемо доторкнутися до прекрасної культури цієї країни. Чудові казки багато разів публікувалися у різних виданнях.

Найбільш важливішими публікаціями треба вважати «СКАЗКИ НАРОДОВ БИСАУ» (видавництво "Художественная литература": Москва, 1971, тираж 30 тис.пр.), "ТРИ ИСТИНЫ", (видавництво

На презентації збірки пісень "Квітка не винна" Ф.Нікольніков особисто дарує авторський екземпляр книги і квіти першому виконавцю пісні "Русь богатирська" Заслуженому артисту України Євгену Устінову.

співучі і їх легко пере-
кладати на музику.

Маючи величезну творчу енергію, Ф.Нікольніков зміг залучити до співпраці самих палких ентузіастів, відомих у Севастополі композиторів та виконавців. Наслідком цього творчого союзу стало видання у 2007 році збірки пісень «КВІТКА НЕ ВИННА» — прекрасний дебют поета-пісняря. Для Севастополя ця подія одразу стала значним культурним явищем.

Кожного, хто приторкнеться до цієї збірки приємно здивує велика різноманітність жанрів і тем.

Але головною темою, яка об'єднує вісім частин цієї збірки, стала єдність слов'ян, дружба українського та російського народів, збереження пам'яті історичного минулого братських народів.

Може саме цим пояснюється популярність пісень Ф.Нікольнікова. Сьогодні його твори із задоволенням виконують сім народних ансамблів і два ансамблі народної пісні, професійні і молоді виконавці м.Севастополя.

У цьому велика заслуга самого поета, він разом із композиторами та виконавцями переживає народження пісні, шліфує, неначе алмаз, кожне слово, доки не засяє пісня всіма яскравими гранями.

У репертуарному доробку творчих колективів нашого центру також є пісні на слова Ф.Нікольнікова. Керівник народного хору ветеранів війни та праці "Лийся, пісне!" Наталія Апонюк написала музику до вірша "Іхав шляхом", керівник народного ансамблю "Червона калина", заслужений працівник культури АР Крим В.Ковальчук написав музику до двох віршів поета: "Стежка рідного села" та "Джерельна криниця". Творчими однодумцями Ф.Нікольнікова стали двадцять севастопольських композиторів, аматорів та професіоналів. Виконано більше тридцяти пісень, ще

десять знаходяться у роботі, серед них "Марш ветеранів Севастополя", що цікаво, до цієї пісні одразу чотири севастопольських композитора написали музику і вона визнана офіційним маршем ветеранів Севастополя.

У березні 2008 року в Орлинівському центрі культури та дозвілля відбулася прем'єра пісні "Підкидько" у виконанні дитячого тріо під керівництвом В.Накорнеєвої, а ляльковий театр центру під керівництвом Т.Калайди здійснив постановку декількох казок автора. Ще раніше у цьому ж центрі відбулася прем'єра пісні "Квітки Золотої поляни" (українсько-російсько-кримськотатарське попурі) на музику севастопольського композитора В'ячеслава Дьоміна.

Ф.Нікольніков не з тих людей, що зупиняються на досягнутому, у нього багато творчих задумів. Поет закінчує роботу над збіркою байок, в яку ввійде понад 70 текстів, займається перекладом пісень українською мовою, тісно співпрацює з севастопольським Муніципальним камерно-симфонічним оркестром під керівництвом заслуженого діяча мистецтв України В.Кіма, вокально-інструментальним ансамблем ЧФ РФ "Андреевський флаг" (керівник народний артист Росії, заслужений діяч мистецтв України О.Сметанін), ансамблем білоруської пісні "Біларусь" (керівник А.Горелікова), народним хором "Коробейники" (керівник М.Меркулов) та творчими колективами Українського культурно-інформаційного центру.

В тому, що Ф.Нікольніков став одним із самих популярних севастопольських поетів-пісенників, немає нічого дивного, адже його вірші торкаються самої душі, вони насичені справжньою любов'ю до людей, до своєї країни, в них глибоко переживається все, що відбувається у сучасному світі.

Такі пісні стають справді народними і залишаються жити надовго.

Побажаємо Федору Федоровичу Нікольнікову творчої наснаги, здійснення всіх задумів, щирої любові севастопольців.

*Т. Глуценко,
зав. відділом мистецтв*

Народний хор "Коробейники" (культурний комплекс "Корабель") під керівництвом Заслуженого працівника культури України Миколи Меркулова виконує пісню на слова Ф.Нікольнікова, солістка Лауреат Всесоюзних конкурсів вокалістів Лідія Черниш.

Севастополь имеет давние исторические традиции, одна из которых — мир и согласие между людьми разных национальностей.

Принимая на себя всю ответственность за сохранение этой традиции в Севастополе 15 лет назад в ноябре 2008 года люди разных национальностей, проживающие в нашем городе и объединенные в национально-культурные общества, собрались на I Конгресс, итогом которого явилось создание удивительной организации-Ассоциации национально-культурных обществ Севастополя (АНКОС). В I Конгрессе участвовали всего 9 обществ: (Армянское, Греческое, Крымчакское, Немецкое, Российское, Еврейское, общество "Промисвита", Координационный центр по возрождению крымскотатарской культуры). В настоящее время в состав АНКОС входит 34 национальных обществ.

Все эти годы председателем Ассоциации, его душой, центром, объединяющим людей разных национальностей, всегда был Валерий Андреевич Милодан. Не случайно его верность и преданность АНКОС, самоотверженная работа, в которую он вкладывает весь свой творческий потенциал и энергию была высоко оценена на государственном уровне: 17 января 2008 г. Президент Украины В.А.Ющенко лично вручил В.А.Милодану орден "За заслуги III степени".

Возрождение языка и культуры своих народов, изучение истории и этнографии — основные направления деятельности национально-культурных обществ. Многие обще-

Севастополь —

ства (армянское, греческое, польское, крымскотатарское, немецкое, еврейское) имеют свои воскресные школы, библиотеки, женские, молодежные клубы, творческие самодельные коллективы, радиоредакции, издают свои газеты или участвуют в создании региональных изданий. В воскресных школах, на занятиях клубов изучаются язык, история, культура, обряды, народное искусство, народные песни и танцы.

АНКОС принимает самое активное участие в жизни города: выставки, концерты, выступления, встречи с интересными людьми проводятся на праздновании Дня города, Дня Исторического бульвара, праздников национальных культур.

Все общества Севастополя занимаются собирательством, выставочной и научно-исследовательской работой. Уникальными собраниями предметов, ха-

рактеризующими хозяйственную деятельность, материальную и духовную культуру разных обществ, обладают «хранители» сокровищ своих народов. Среди энтузиастов Евгений Бакал (председатель караимского общества), собравший богатую коллекцию предметов прикладного искусства, рукоделия, быта;

Муслим Сеттаров, возглавляющий крымско-татарскую редакцию севастопольского телевидения и собравший семейные редкие исторические фото; Елена Яковенко — владелица богатой коллекции белорусской народной вышивки и вязания.

Татьяна Ильинична Майстренко (Градинар), автор 37 болгарских народных костюмов, обладательница замечательной коллекции декоративно-прикладного искусства, где представлены вещи из бабушкиного и маминоного приданого (салфетки, рушники, покрывала, половики, мужская и женская одежда). изделия (рубашки и платья).

Многим севастопольцам знакомо имя Ивана Антоновича Кара, — краснодеревщика и фотографа, использующего в своих выставках фотографии, связанные с болгарскими местами на Украине. А по своим старым фотографиям он изготовил макет родного дома в масштабе 1:25 и в результате 20-летней работы составил обшир-

Молдавське національно-культурне товариство

наш общий дом

Учасники Форуму національно-культурних товариств міста

ное родословное древо болгарской фамилии Кара.

Севастопольцам есть чему у них поучиться — умению заботиться о сохранении исторической памяти семьи, рода, нации, своих выдающихся сограждан, чья жизнь или творчество были связаны с нашим городом.

Национальные общества внесли значительный вклад в увековечение отдельных исторических событий Севастополя.

По инициативе эстонского общества была открыта аннотационная доска на подпорной стенке Приморского бульвара авторам и создателям символа Севастополя — Памятника затопленным кораблям — А. Адамсону, архитектору В.Фельдману и инженеру О.Энбергу. Крымскотатарское общество способствовало появлению мемориальной доски на здании тюрьмы, где в феврале 1918 года был расстрелян главный муфтий мусульман Крыма, Польши и Литвы Номан Челебиджихан. Велик вклад еврейского общества в открытие памятника жертвам Холокоста на площади Восставших. Шефство над памятниками соотечественников, их ремонт и реставрация — предмет постоянной заботы национальных обществ. Так армянская община ухаживает за памятником 89-й армянской дивизии, а болгарская — за памятником болгарскому десанту в бухте Омега.

В энергичном потоке жизни члены АНКОСа всегда находят время и силы для творческой деятельности. Занимаясь в фольклорных народных

коллективах обществ люди вспоминают этнические корни, традиции, культуру и язык своих предков. Среди самодеятельных коллективов заслуженно носят звание народных вокальные ансамбли обществ: немецкого «Родные напевы», еврейского «Шолом», белорусского — «Белая Русь».

«Дружить домами» — так гово-

рят о добрых, хороших, настоящих друзьях.

Традиционно теплые отношения к национальным меньшинствам сложились с Украинским культурно-информационным центром. В 1996 году с выставок документов Всеукраинского съезда немцев и акварелей немецкой художницы Бобошко началась многолетняя совместная работа АНКОС и УКИЦ. Человек любой национальности чувствует себя в Центре уютно, комфортно, имеет возможность реализовать свой творческий потенциал. Ежегодно в УКИЦ проводятся национальные праздники: встреча весны крымскотатарского народа «Наврез-Байрам», еврейский Новый год «Рош-а-Шана», новогодние и рождественские праздники. Молдавское и болгарское общества встречали весенние праздники «Мартишор», белорусы — зимний праздник «Жаницьба комена».

Такое же ощущение большого семейного праздника создается при проведении акции «Братерство в наших душах і піснях», который на протяжении многих лет проходит в УКИЦ к Дню Независимости Украины. К главному празднику страны общества готовят выставки, народные костюмы, блю-

да национальной кухни. А Центр в свою очередь представляет творческие коллективы.

Сотрудники Центра неоднократно были участниками «круглых столов» и семинаров по вопросам межнациональных отношений, дважды были в составе делегации Севастополя на всеукраинских форумах национальных меньшинств, которые проходили в Киеве.

Совместные праздники, фестивали, концерты, встречи — это всегда замечательно, но все-таки суть партнерских связей УКИЦ и АНКОС значительно шире праздничных гуляний и торжественных официальных встреч. Это воссоздание лучших традиций в воспитании национальной интеллигенции, повышение политической культуры, осознание себя частью народа одной страны. Не случайно в своеобразном гимне Ассоциации — песне «Слово жизни» (сл. В.Субботина, муз. В.Кеслера) звучит призыв к дружбе народов Крыма:

Нам сегодня вспомнить очень нужно:

Слово жизни — это слово дружба!

И тогда вражде не будет места,

Берегите дружбу, словно сердце!

Севастополь впитал в себя дух сотрудничества, дружбы и взаимопонимания с момента основания и продолжает следовать этим традициям и в наши дни. Каждый год АНКОС пополняется новыми национально-культурными обществами. Процесс роста новых обществ в перспективе имеет огромный резерв — по данным Всеукраинской переписи на территории Севастопольского региона проживают представители 97 национальностей и народностей.

«Здесь в Крыму для всех синее небо,
Хватит всем земли, тепла и хлеба!»

Т.Чернова,
ведуций методист

Білоруське національно-культурне товариство

В преддверии 225-летия со дня основания Севастополя хотелось бы вспомнить об одной юбилейной дате в истории города.

50 лет назад состоялась первая Украинская научно-промысловая Атлантическая экспедиция, которая положила начало севастопольскому промысловому флоту.

В ней приняли участие 3 промысловых судна Керченской базы Гослова — БМРТ «Жуковский», СЧС «Затвор» и МРТ «Грот».

Суда вышли из Керчи 16 октября 1958 г.

Им предстояло доказать целесообразность создания базы океанического рыболовства на юге страны.

150 рыбаков, отцы и деды которых на дубах и баркасах ловили рыбу только в Чёрном и Азовском морях, отправились на освоение промысла в Гвинейский залив Атлантического океана.

В составе экспедиции была группа научных сотрудников — ихтиологи, гидрологи, гидробиологи, инженеры. Всего 9 человек. Под руководством профессора В.А. Борodatова.

Возглавил экспедицию И.Ф. Денисенко, в последствии начальник Главного Управления рыбной промышленности Азово-Черноморского бассейна.

Работать в океане практически всем пришлось впервые. Тропикки, жара невыносимая. А кондиционеров нет. Закончилась пресная вода — топлили имевшийся на судне лёд.

Не было опыта работы с тралями. Много приходилось делать вручную.

Но о трудностях тогда не думали.

В итоге рейсовое задание перевыполнили в 1,5 раза, добыв в океане 10000 ц рыбы.

С этого времени Азово-Черноморский рыболовный флот стал океаническим.

14 февраля 1959 г. экспедиция с победой вернулась к родным берегам.

По её результатам в марте 1960 г. было создано Севастопольское Управление океанического рыболовства (СУОР) с базой в бухте Камышовой.

Возглавил Управление А.В. Буряченко, долгое время руководивший рыбным хозяйством Крыма.

В последующий годы рыбопромышленное объединение (с 1972 г. СПОРП «Атлантика») занимало ведущие позиции в экономике Севастополя, было лидером в рыбной отрасли Украины.

Расцвет пришёлся на конец 1960-

Открытие океана

х — 80-е гг.

Район лова от Гвинейского залива расширился до Индийского и Тихого океанов.

Число тружеников предприятия достигло 10000 человек.

Добыча рыбы и морепродуктов превысила миллион тонн (в 1985 г. — 1,2 млн. тонн)

В 1976 г. объединение «Атлантика» было награждено орденом Трудового Красного Знамени.

Успешное развитие рыбной отрасли способствовало организации в 1972 г. музея рыбаков.

Инициатором создания и первым директором музея был А.В. Буряченко, к тому времени вышедший на пенсию.

Главное содержание экспозиции музея — история рыболовства в Азово-Черноморского бассейне. Первой Атлантической экспедиции в ней посвящён большой и интересный комплекс.

Среди его экспонатов судовая роль БМРТ «Жуковский», где перечислены фамилии участников первого рейса в Атлантику. Здесь же фотографии судов и рабочих моментов экспедиции. А также фотографии некоторых членов экипажа — руководителя экспедиции И.Ф. Денисенко, рефмеханика Т.Ф. Тимченко, матроса второго класса Ю.П. Чепеги, впоследствии Генерального директора «Керчьрыбпрома», старшего помощника Е.В. Алисова, Героя социалистического труда, спустя годы ставшего Генеральным директором объединения

«Югрефтрансфлот», гидробиолога В.В. Муриной, ныне доктора биологических наук, профессора.

Дополняют комплекс спасательный круг и кренометр с БМРТ «Жуковский».

Первенец украинского океанического рыболовного флота был спущен на воду со стапелей Николаевского судостроительного завода 50 лет назад — 28 августа 1958 г. 28 раз выходил на промысел в океан, добыл 95200 тонн рыбы и морепродуктов. Награжден орденом Трудового Красного Знамени.

Траулер — ветеран по-прежнему в строю. Служит учебно-тренажерным судном и находится в бухте Камышовой г. Севастополя.

В дни юбилеев не принято говорить о проблемах, но всё таки хотелось напомнить, что с 1996 г. рыбная отрасль прекратила финансирование своего музея.

Понимание и поддержку, в том числе материальную, музей рыбаков нашёл в лице администрации Украинского культурно-информационного центра, в ведении которого музей теперь находится.

Восстановлением справедливости будет, если руководители рыбохозяйственных предприятий Севастополя обратят внимание на нужды музея, который хранит память о многих поколениях рыбаков, в том числе и тех, кто 50 лет назад проложил им путь в океан.

Л. Харлан, хранитель фондов музея рыбаков УКИЦ

Сьогодні йому — двадцять два. Що можна встигнути у цьому віці? Закінчити школу, вступити до училища або вузу... Хоча дехто, маючи і більше років, болісно вирішує: ким стати, який фах обрати?

У Дмитра щаслива доля. Ще у 5-річному віці з'явилася у хлопця мрія — стати співаком. Бо ж з раннього дитинства вирізнявся Дмитро серед однолітків гарним голосом, абсолютним слухом. Відтоді і не стихав у оселі Лисенкових спів. Дитячі, народні, естрадні твори зворушливо звучали з дитячих вуст.

Бабуся Дмитра, Надія Герасимівна, чудово співала, мала гарний та сильний народний голос. Батьки теж намагалися допомогти синові розвинути його талант. Всіляко підтримували та заохочували до співу.

Перші кроки на сцені Дмитро зробив навчаючись у середній школі №15

Знайомтесь: Дмитро Лисенков

м.Севастополя, коли почав відвідувати заняття шкільного хору. Дякуючи талановитому викладачеві співу Сінічній Галині Анатоліївні, голос юного вокаліста набув справжньої сили та почався творчий розвиток музичних здібностей вже під професійним керівництвом. Галина Анатоліївна стала для Дмитра не лише першим вчителем з вокалу, але й людиною, яка виховувала любов до музики, безпосередньо вплинула на формування музичного смаку вихованця. Починається активна творча та концертна діяльність хору у Севастополі, перші гастролі до Львова, Сімферополя.

Закінчивши середню школу, Дмитро продовжує навчання у Школі мистецтв та шоу-бізнесу при Таврійському Національному університеті ім. В.Вернадського на відділенні естрадного вокалу. Доля вдруге дарує йому зустріч з викладачами, по-справжньому закоханими у свою справу. Саме тут навчають майстерності виконання популярних пісень, акторській майстерності, щирій любові до слухача. Працювати над особистим творчим обличчям йому допомогла севастопольська поетеса, композитор та викладач Світлана Вознесенська. Отримані знання та талант яскраво проявилися у нього під час участі у 2002 році у регіональному конкурсі «Ало, ми шукаємо талановитих», де Дмитро став дипломантом.

Дружні стосунки між студентами дали змогу Дмитрові познайомитися з солістами ВІА «Фантазія» та вокального ансамблю «Веснянка» Українського культурно-інформаційного центру. З 2000 року Дмитро виступає, як соліст, у складі цих колективів. Починається насичене творче життя: участь у концертних програмах, фестивалях, конкурсах різного рівня у Феодосії, Ялті, Дніпропетровську, Сімферополі, Коктебелі та ін.

У 2007 році розпочалося його самостійне творче життя в Українському культурно-інформаційному центрі. Дмитро стає солістом Центру. Це збентежило і порадувало його одночасно: велика відповідальність і менше бажання спробувати свої сили. Зважився...Старається, бо розуміє, що все залежить тільки від нього самого, від його наполегливості та працелюбності. Репертуар співака з роками зростає.

Безпосередньо, зворушливо, тепло звучать у його виконанні українські пісні: «Чорнобривці» (до речі найулюбленіша пісня Дмитра),

«Дай, нам Боже», «Україна», популярні пісні російською, англійською, французькою мовами.

Визнання глядачів для будь-якого співака — найголовніше. Незважаючи на молодість Дмитра, серед його шанувальників є люди всіх вікових категорій — від юних до літніх. Бо подобається він легкістю виконання пісень, чудовим репертуаром на всі смаки. Привабливий зовні, харизматичний, талановитий, так говорять всі, хто відвідує заходи УКІЦ. Дмитро є бажаним учасником багатьох концертів для мешканців Севастополя, шефських зустрічей з моряками-чорноморцями, вихованцями дитячих будинків.

Талановита людина завжди намагається розвиватися, зростати творчо. Окрім співу Дмитро пробує свої сили у конференсі. Роль ведучого блискуче вдається, бо його візитною карткою є душевність, інтелігентність.

Тож бажаємо тобі, Дмитре, успіху на нелегкому і водночас щасливому шляху!

*І.Яворська,
зав.інформаційно-методичним відділом
УКІЦ*

Дует Дмитра Лисенкова та заслуженої артистки АРК Т. Матар

На землі не так уже й багато міст, які могли б зрівнятися славою з нашим славним Севастополем. Малахів курган, Історичний бульвар, Сапун-гора, обеліски, пам'ятники... Всі ці історичні місця — захоплююча екскурсія для жителів і гостей нашого міста.

Екскурсію по книгам, яка допоможе дізнатись, ознайомитись з героїчною історією й сьогоденням Севастополя, допоможуть провести працівники бібліотеки УКІЦ, які організували до 225 річчя міста книжкову виставку «Нащадкам великої слави». Це книги — історичні, наукові, художні, путівники, довідники, енциклопедії, фотоальбоми. Видання старі і нові, а всі разом — історичний літопис нашого міста.

*Пережите хвилює пам'ять,
І карбується в серці мить.
В місті славному кожен камінь
Треба в пам'ятники відлити.*

Такі рядки написані у книзі «Пам'ятники Севастополя». Пам'ятники нашого міста — духовне надбання Севастополя, характер його жителів, їх героїчний дух, їхні традиції.

Про севастопольську панораму читачі можуть прочитати у книзі «Севастопольській панорамі — 100 років», яка була видана у 2005р. Над виданням книги працювали наукові співробітники Музею героїчної оборони і визволення Севастополя.

Привертає увагу читачів книга Ю.А. Скорикова «Севастопольская крепость» 1997р. У ній описані найважливіші події 349 днів героїчної оборони Севастополя під час Кримської війни, а більша частина наведених у ній ілюстрацій публікується вперше.

«Українці у Кримській війні» — це книга про кращих синів української нації, що воювали на полях Кримської війни. Автор видання О.Олійник.

«За Веру и Отечество», «Бастионы Севастополя», історичні нариси «Балаклава», «Над Долиною смерті» — це книга історика, Заслуженого працівника культури України, члена Національної Спільки письменників України В.Г. Шавшина, який мешкає у Севастополі.

Про наше місто відвідувачі бібліотеки можуть дізнатись також і з художньої та мемуарної літератури, яку представляють книги: збірка «Огненные дни Севастополя» П.Сажина, «Севастопольская хроника» С.А. Ігнатовича, «Землетрясение Севастополя» Б. Бори-

Нащадкам великої слави

сова, «Подвиг Севастополя» М. Філіпова та багато інших.

У книжковому фонді бібліотеки є книги, наших сучасних авторів, які подарували бібліотеці свої твори. Це Володимир Проценко, Тамара Дяченко, Катерина Казицька, Валентина Фролова, Федір Нікольников.

Для тих, хто прагне глибше знати історію рідної країни і її Збройних Сил пропонуємо книги Мирослава Мамчака, капітана I рангу, головного редактора телерадіокомпанії «Бриз» ВМС ЗС України «Флотоводці України» (2005) та «Україна: шлях до моря» (2007).

У бібліотеці УКІЦ зберігається підшивка всіх номерів інформаційного бюлетеня «Криниця», який видається УКІЦ з 1997 року. У ньому є чимало досліджень з історії української культури у Севастополі, розповідей про сучасних митців, людей різних національностей.

Як бачимо, бібліотека УКІЦ має достатню кількість книжок для широкого кола наших читачів, про наше славне місто для того, щоб якомога більше його вивчити, дослідити і пишати ним.

*Н. Сіротова,
провідний бібліотекар УКІЦ*

